

AMANDMANI NA NACRT ZAKONA O POREZU NA DOBIT

Amandman I

U članu 2. Stav 2. alineja a) mijenja se i glasi:

„ Poreski obveznik je svako lice koje samostalno obavlja privrednu djelatnost.“

Alineje b) i c) brisati.

Obrazloženje

Postoje pravna lica, fizička lica i građansko lice i njihov pojam je regulisan Zakonom o porezu na dohodak. Ne može građanin biti obveznik poreza ako prelazi određenu kategoriju npr. 50.000 KM u PDV sistemu ili sl. Različita lica plaćaju porez po drugim osnovama i po drugim pravilima ovisi od njihovog statusa.

Amandman II

U članu 4. stavu 3. riječ „ dobara“ mijenja se rječju „ sredstava“.

Obrazloženje

Izraz „ dobro“ je zalutao, zna se šta je „ dobro“ . Međunarodni računovodstveni standardi ne prepoznaju ovaj izraz kao računovodstveni, te zbog toga predlažemo izraz „ sredstva“. Naprimjer, Ekonomski fakultet u Sarajevu je samostalno pravno lice i postoji prostor za manipulaciju ukoliko se na navede: ukoliko mu budžetski prihodi prelaze 50% pod uslovom da su redovna sredstva (ne grantovi ili rezervna sredstva).

Amandman III

U članu 6. stavu 5. Alineja c) definisati preciznije pojam „ držanje zaliha“.

U stavu 5. Alineja d) mijenja se i glasi:

„ Održavanje stalnog mjesta poslovanja isključivo u svrhu nabavke roba.“

U stavu 5. Alineja e) briše se dio „ pripremnih ili“.

Stav 6. se briše.

Obrazloženje

Pojam držanje zaliha je potrebno preciznije definisati kako ne bi došlo do različitih tumačenja, pa samim tim i primjene u praksi. Roba ili prikupljanja informacija za sebe je također nejasno definisano i postavlja se pitanje šta uopšte znači, te može dovesti do pogresne primjene u

praksi. Što se tiče pripremnih djelatnosti, Klasifikacija djelatnosti BiH 2010 (Sl. glasnik BiH broj: 47/10) ne poznaje pojam pripremnih djelatnosti.

Stav 6. je komplikovano definisan, član treba brisati u cijelosti jer je neprimjenjivo u praksi.

Amandman IV

U članu 7. Stav 5. potrebno detaljnije precizirati u skladu sa definicijama dobiti MRS i MSFI.

Objasnenje

Nema dokumentovane ili nedokumentovane dobiti, računovodstvo ne poznaje pojam nedokumentovani rashodi jer se podrazumijeva da se bez dokumenta ne može ni knjižiti.

Amandman V

Iza člana 7. dodaje se novi član 8. koji glasi:

„Porezna osnovica poslovnih jedinica nerezidenata, uključujući podružnice iz RS-a i BD:

(1) Porezna osnovica poslovnih jedinica nerezidenata jeste dobit utvrđena prema ovom Zakonu koja se može pripisati poslovnoj jedinici u Federaciji BiH.

(2) Pri utvrđivanju porezne osnovice, dobit poslovne jedinice mora odgovarati onoj dobiti koju bi ostvarila poslovna jedinica kad bi bila zasebno i nezavisno društvo koje se bavi istim ili sličnim poslovanjem pod istim ili sličnim okolnostima, te kad bi poslovala potpuno samostalno s društvom čija je poslovna jedinica.

(3) Pri utvrđivanju dobiti poslovne jedinice priznaju se rashodi nastali za potrebe stalne poslovne jedinice, uključujući opće upravne i administrativne rashode, bilo da su nastali u FBiH ili u inostranstvu (odnosno RS-u ili BD).

Rashodi iz stava 3 neće se priznati u slučaju da se ne mogu dokumentovati. Za svrhe alokacije općih upravnih i administrativnih rashoda, porezni obveznik mora imati validan dokument da su troškovi nastali, uključujući i opise metode alokacije.“

Ostali članovi od 8.-54. postaju članovi od 9.-55.

Objasnenje

Predlažemo da se i ova problematika reguliše Zakonom, jer do sada su obveznici bili u dilemi u vezi sa troškovima koji se mogu alocirati na podružnice.

Amandman VI

U članu 8. briše se dio „ ukoliko nije drugačije propisano ovim Zakonom.“

Objasnenje

Ne može se drugačije urediti Zakonom.

Amandman VII

U članu 9. brisati alineje a) i b)

Alineja e)- izdatke ograničiti na 0,1% od ukupnog prihoda.

Brisati alineju g).

U članu 9. iza tačke i) dodaje se tačka j) koja glasi:

„j) tehničke rezerve osiguranja formirane iznad visine propisane od strane Agencije za nadzor osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine

Izmjena alineje j).

U članu 9. kao porezno dopustiv rashod definisati i manjkove/škart.

Objasnenje

Postojeće rješenje koje propisuje izdatke na 0,1% od ukupnog prihoda je prihvatljivije rješenje, stoga predlažemo da se zadrži.

Brisanje alineje g) je potrebno jer šta je smisao, ako je nešto bilo oporezovano ne može se oporezivati ponovo. Da li se misli isplata iz rezervi ili šta? Svaka raspodjela iz kapitala nije rashod. Alineja j) povlači niz nejasnoća. Mora se jasno reći i precizirati pojam Kapital –zašto da se ograničava razvoj malih društava osnovanih i po Zakonu o privrednim društvima i Zakonu o obrtu. Potrebno je definisati manjkove/ škart, obzirom da oni predstavljaju troškove bez sučeljavanja sa prihodima.

Amandman VIII

U članu 10. stavu 1. dodati tekst „ a u skladu sa MRS i MSFI.“

U stavu 2. Brisati tačku i dodati „ ,obavezno primijeniti sistem neto prodajne cijene iz MRS.“

Objasnenje

Bitno je uskladiti odredbe Zakona sa Međunarodnim računovodstvenim standardima. U stavu 2. -obavezno primijeniti sistem neto prodajne cijene iz Međunarodnih računovodstvenih standarda.

Amandman IX

Brisati ili mijenjati stav 1

Stav 1. Mijenja se i glasi:

„ Troškovi plaća i drugih primanja zaposlenih, koji se u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak smatraju dohotkom od nesamostalne djelatnosti, a na koje su plaćeni obavezni doprinosi i porez na dohodak, su porezno priznat rashod.“

Brisati stav 2.

Objasnenje

Uskladiti sa Zakonom o porezu na dohodak. Imajući u vidu činjenicu da se na iznose naknade iz stava 2) koji predlažemo da se briše, koji prelaze visinu iznosa, koji je oslobođen plaćanja

poreza na dohodak zaračunavaju pripadajući doprinosi i porezi smatramo da one imaju tretman plaće i da su obuhvaćene odredbom stava 1) ovog člana.

Amandman X

U članu 12. Stav 3. Iza riječi donacija dodati „ u bruto iznosu”.

Obrazloženje

Donacija treba biti u bruto iznosu, tj. sastojati se od osnovice i PDV-a.

Amandman XI

U članu 15. stavu 1. Briše se riječ „razvoj”.

U stavu 2. Briše se riječ „ razvoj”.

Obrazloženje

Ovdje se pogrešno koristi pojam razvoja, jer razvoj ide na konto 010 a ne na trošak. Istraživanje je trošak, znači samo troškovi istraživanja se priznaju kao odbitna stavka.

Amandman XII

U članu 16. stav 3. mijenja se i glasi:

„(2)Osiguravajućim društvima priznaje se kao porezno dopustiv rashod matematičke rezerve i tehničke rezerve osiguranja, koje su dužni formirati prema propisima Agencije za nadzor osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine, pod uslovom da je rezerva uključena u bilans uspjeha.

Obrazloženje

Tehničke rezerve osiguranja društva za osiguranje su OBAVEZNA formirati na temelju odredbi člana 56. Zakona o društvima za osiguranje u privatnom osiguranju (Službene novine FBiH, broj 24/05 i 36/10).

Bliže uređivanje načina i visine formiranja tehničkih rezervi osiguranja uređuje Agencija za nadzor osiguranja Federacije BiH svojim podzakonskim aktima:

(1) Pravilnikom o tehničkim rezervama i

(2) Mjerilima - za svaku vrstu rezervacija (rezervacija premija i rezervacija šteta).

Obzirom na funkciju i značaj tehničkih rezervi osiguranja, njihovo formiranje i korištenje se strogo nadzire od strane Agencije za nadzor osiguranja Federacije BiH, koja svojim nadzorom štiti interese klijenata osiguranja obavezujući društva za osiguranje da tehničkim rezervama osiguranja obezbijede stabilno poslovanje i izmirenje svojih budućih obaveza po zaključenim ugovorima osiguranja. S toga bi tehničke rezerve osiguranja trebalo posmatrati kao „vremensko razgraničenje“ prihoda i troškova koje odgovara stvarnom vremenu nastajanja

poslovnih promjena i one ne predstavljaju imobilisana sredstva, niti mogu služiti u bilo kakve špekulativne svrhe s ciljem smanjivanja dobiti, odnosno smanjivanja obaveze po osnovu poreza na dobit.

Iz naprijed navedenog, očito je da je funkcija formiranja tehničkih rezervi identična formiranju matematičke rezerve i nema osnova da imaju različit porezni tretman u Zakonu o porezu na dobit.

Amandman XIII

U članu 17. Stav 1. Alineja a) mijenja se i glasi:

„ Pravno lice će svojim poslovnim politikama definisati svoja sumnjiva i sporna potraživanja sa rokom trajanja do 12 mjeseci i duže, a ostavlja se u mogućnost pokretanje tužbi i drugih postupaka definisanih računovodstvenim politikama;“

Alternativno rješenje je ostaviti član iz postojećeg Zakona.

Stav 1. Alineja b) se briše.

Obrazloženje

Troškovi sudskih postupaka i trajanje istih su puno veći od ekonomske koristi koje donose. Vjerovatnoća naplate nekih spornih potraživanja je vrlo mala, te smatramo da je pokretanje nekih od predloženih radnji dodatno opterećenje i trošak za poslodavaca.

Smatramo da predloženo rješenje nije dobro obzirom da vrlo često ima dosta spornih potraživanja za koje bi pokretanje nekih od ovih radnji (utuženje i slično) izazvalo još dodatne troškove. Naime, troškovi sudskih postupaka i trajanje istih su puno veći od ekonomske koristi koje donose. Vjerovatnoća naplate nekih spornih potraživanja je vrlo mala, te smatramo da je pokretanje nekih od predloženih radnji dodatno opterećenje i trošak za poslodavaca. Naime poslodavac ima izbor ili da plati na taj iznos 10% poreza na dobit ili da plati sudske troškove, uz neizvjesnu naplatu, koji su samo nešto niži od iznosa poreza na dobit. Kao argument opravdanosti našeg zahtjeva navodimo i to da je kod ovakvih potraživanja već plaćen PDV u visini od 17%.

Uz to treba imati na umu da će privredno društvo ,u godini kada naplati predmetno sumnjivo i sporno potraživanje, uknjižiti ga kao vanredan prihod, koji će ući u osnovicu za plaćanje poreza na dobit.

Amandman XIV

U članu 19. stav 2. Brisati alijenje f) i g).

Brisati stavove 3. i 4.

U stavu 5. iza zarezova dodati „ a u vanbilansnoj evidenciji evidentirana“

Dodaje se novi stav 6. koji glasi: „ Sredstva iz donacija nemaju amortizaciju a prihod se obračunava u skladu sa vremenskim rasporedom korištenja osnovnog sredstva.“

Obrazloženje

Stoka kao i uzgoj usijeva nema amortizovani vijek. Stav 3 je potrebno uskladiti sa Lizing standardom, prema amortizaciji sredstava u leasingu. Stav 4 je potrebno brisati jer samo

osnovno sredstvo može imati amortizaciju, ne i potrošni materijal. Pitanje je da li osnovno sredstvo može biti u iznosu do 1000 KM.

Amandman XV

U članu 21. stav 1. iza riječi dobit, briše se tačka i dodaje dio teksta “ , u skladu sa važećim zakonima.”

Obrazloženje

Uskladiti da drugim važećim Zakonima.

Amandman XVI

U članu 25. stav 1., na kraju rečenice briše se tačka i dodaje dio teksta „ od tekuće godine.“

U stavu 2. Vratiti postojeće rješenje.

U stavu 4. Na kraju rečenice riječica „ ne“ se briše.

Obrazloženje

Porezni gubitak obveznika koji je nastao van teritorije Federacije, u Republici Srpskoj ili Brčko Distriktu, kao i porezni gubitak koji je nastao u inostranstvu, treba da se prizanje.

Amandman XVII

U članu 36. stavu 1. iza riječi „ investiranja“ dodaje se riječ „ i izvoza“.

Dodaje se novi stav 2. koji glasi:

„ Obvezniku koji je u godini za koju se utvrđuje porez na dobit ostvario prihod po osnovu izvoza, umanjuje mu se porezna stopa za onoliko procenata, koliko prihod ostvaren izvozom učestvuje u ukupnom prihodu za tu godinu.“

Stavovi od 2.-9. postaju stavovi od 3.-10.

U članu 36. - jasno definisati pojam invaliditeta.

Obrazloženje

Ukidanje člana u vezi poticaja izvoznika suprotno ozdravljenju cijele privrede. Smatramo da bi ukidanje trenutno važećih poreznih olakšica imalo višestruko negativne i nenadoknadljive posljedice na ukupnu privredu Federacije Bosne i Hercegovine a iz slijedećih razloga:

Trenutno važeće porezne olakšice stimuliraju proizvodnju i izvoz kao osnovne stupove razvoja realnog sektora a samim time i cjelokupne privrede jedne države. Razvoj proizvodnje i izvoza za sobom povlači razvoj svih ostalih privrednih sektora u državi. Radna mjesta otvorena u proizvodnji, višestruko se multipliciraju na otvaranje novih radnih mjesta u trgovini i uslužnim djelatnostima te se samim time povećava dobit privrednih subjekata u tercijarnom sektoru.

Trenutno važeće porezne olakšice u tom pogledu, omogućuju i potiču "zdrave" privredne subjekte u federaciji, kao i strane investitore, da ostvarenu dobit usmjeravaju u proizvodnju i na taj način, umjesto izvlačenja kapitala stvaraju novu vrijednost, otvaraju nova radna mjesta u proizvodnji i povećavaju konkurentnost same države.

Ukidanje trenutno važećih poreznih olakšica kratkoročno bi "zakrpalo" proračunske rupe dok bi dugoročno dovelo do "gušenja" proizvodnje i izvoza, izvlačenja stranog kapitala, smanjenja novih investicija, smanjenja radnih mjesta, a što bi ozbiljno utjecalo i na ukupnu ekonomsku te političku stabilnost države.

U nedostatku trenutno važećih poreznih olakšica "zdravi" privredni subjekti koji predstavljaju nositelje razvoja države svoj kapital će "izvući" i preusmjeriti u susjedne države (Slovenija i Hrvatska) koje trenutno važećim zakonskim propisima u vidu poreznih olakšica stimuliraju ulaganje u proizvodnju i zadržavanje ostvarene dobiti u temeljnom kapitalu društva.

Zbog navedenog, nesporno je da bi predložene izmjene poreznih olakšica novim Zakonom o porezu na dobit dugoročno proizvele kontraefekt. Naime, destimuliranje proizvođača i izvoznika koji čine nositelje razvoja države (realni sektor), dovelo bi i do slabljenja privrednih subjekata u tercijarnom sektoru (trgovina, uslužne djelatnosti) te analogno tome i smanjenja prihoda države ostvarenog od ubiranja poreza na dobit u apsolutnom iznosu.

Računica je vrlo jednostavna: privredni subjekt koji ne ostvaruje dobit ne može ni platiti porez na dobit.

Smatramo da su upravo porezne olakšice po trenutno važećem Zakonu o porezu na dobit (stimuliranja proizvodnje i izvoza, odnosno stvaranje nove vrijednosti) odlično rješenje jer omogućuju cjelokupnoj privredi federacije bolje poslovne rezultate a samim time i veći prihod državi ostvaren ubiranjem poreza na dobit.

Na temelju navedenog, nesporno je da bi ukidanje trenutno važećih poreznih olakšica negativno utjecalo na sve:

- Država bi ostvarila manji prihod od ubiranja poreza na dobit ali i ostalih povezanih poreza slabljenja privrede;
- Proizvođači i izvoznici bi bili primorani ostvarenu dobit izvlačiti iz FBiH i usmjeravati u susjedne države;
- Strani investitori svoj kapital će uložiti u države sa povoljnijom poreznom politikom a postojeći će premjestiti proizvodnju u susjedne države;
- Privredni subjekti u tercijarnom sektoru (trgovina, uslužne djelatnosti) ostvariti će lošije poslovne rezultate a što će dovesti do smanjenja radnih mjesta te ubiranja prihoda od poreza.
- Slabljenje privrede dovesti će do zatvaranja privrednih subjekata, smanjenja radnih mjesta, a što će najviše osjetiti građani države slabljenjem standarda ali i država kojoj će se smanjiti prihodi od drugih povezanih poreza (Porez na dohodak, porez na dodanu vrijednost, doprinosi za zaposlene i sl.).

Bitno je jasno definisati pojam invaliditeta kako bi se pravno moglo koristiti definisani procenat invaliditeta u skladu sa važećim zakonima koji regulišu tu materiju.

Amandman XVIII

U članu 37. Stav 1. Alineja b) dio teksta „ prethodnih pet godina“ mijenja se tekstem „ prethodnoj godini“.

Obrazloženje

Zašto poslodavac ne bi mogao zaposliti zaposlenika koji je radio prije 5 godina i sad ne radi. Navedeni prijedlog nije manipulacija.

Amandman XIX

U članu 38. stav 1. alineja b)

Obrazloženje

Kamata mora biti neoporeziva.

Amandman XX

U članu 43. stav 1. Briše se riječ „ najmanje“. Briše se tačka iza riječi „ godina“ i dodaje „ , u tekućoj godini za prethodnu godinu.“

Obrazloženje

Usklađivanje sa MRS br. 24, 28 i 30.

Amandman XXI

Član 56. Stav 2. mijenja se i glasi:

„ Izuzetno od stava (1) ovog člana, pravo na utvrđivanje i naplatu poreza, kamata i troškova prisilne naplate i novčanih kazni zastarijeva u roku od 10 godina, u slučaju kada se utvrdi da je porezna obaveza utvrđena na osnovu lažne prijave ili ukoliko prijava nije podnesena.“

Obrazloženje

Potrebno je precizirati i apsolutnu zastaru u srazmjeru sa propisanom zastarom od 5 godina.

Amandman XXII

U članu 58. u stavu 2. riječi „ od 3.000 do 100.000,00KM“ zamjenjuju se riječima „ 500,00 KM do 1.500,00KM“.

Iza stava 4. dodaje se stav 5. 6. i 7. koji glase:

„ (5) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 1.500,00 KM kaznit će se za prekršaj nadležni organi za nadzor, primjenu, kontrolu i provedbu ovog Zakona ako:

- a) pravilno ne primjenjuju i krše procedure za nadzor, primjenu, kontrolu i provedbu ovog Zakona i drugih podzakonskih akata;
- b) neopravdano poreskom obvezniku uskrate besplatne informacije o poreskim propisima ili osnovnu pravnu pomoć;
- c) neopravdano poreskom obvezniku uskrati uvid u podatke o utvrđivanju i naplati poreza koji se o njemu vode kod nadležnih organa ili, na zahtev poreskog obveznika, ne izmjeni nepotpune, odnosno netačne podatke o poreskom obvezniku.

(6) Novčanom kaznom od 3.000,00 KM do 50.000 KM kaznit će se nadležni organi za nadzor, primjenu, kontrolu i provedbu ovog Zakona za ponovljene prekršaje iz stava 6. ovog člana.

(7) Za ponovljeni prekršaj iz stava 6. ovog člana novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 KM do 5.000,00 KM kaznit će se i odgovorna lica u nadležnim organima za nadzor, primjenu, kontrolu i provedbu ovog zakona.“

Obrazloženje

Predloženim tekstom Zakona kazne su nesrazmjerne trenutnoj ekonomskoj situaciji u BiH, te ih je potrebno uskladiti i smanjiti našoj realnoj ekonomskoj situaciji kako za pravna tako i za fizička lica (odgovorna).

Zbog toga predlažemo da kazne za poreskog obveznika bude od minimalno 500,00 KM što bi omogućilo da takva kazna bude opomena, a da kod ponavljanja prekršaja bude 3.000 KM i više kao što je definisano.

Također predlažemo da se u Zakonu u kaznenim odredbama uvedu kazne za organe, ovlaštena lica u organima, te službena lica koja sprovode Zakon kako smo definisali u prijedlogu. Time će se direktno uticati na smanjenje mita i korupcije i doprinijeće se efikasnijem i pravednijem sprovođenju zakona.

EKONOMSKI SAVJET UP FBIH